

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U102190

Державний реєстраційний номер: 0117U007590

Відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Національний дискурс і культурні коди Північного Причорномор'я: синхронія і діахронія в лінгвістичному й літературознавчому аспектах

Початок етапу: 01-2018

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код ЄДРПОУ/ПН: 23623471

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. 68 Десантників, буд. 10, м. Миколаїв, Миколаївський р-н., Миколаївська обл., 54003, Україна

Телефон: 380512500333

Телефон: 380512765579

Телефон: 380512500069

E-mail: rector@chmnu.edu.ua

WWW: <https://chmnu.edu.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код ЄДРПОУ/ПН: 23623471

Адреса: вул. 68 Десантників, буд. 10, м. Миколаїв, Миколаївський р-н., Миколаївська обл., 54003, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 380512500333

Телефон: 380512765579

Телефон: 380512500069

E-mail: rector@chmnu.edu.ua

WWW: <https://chmnu.edu.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

КПКВК:

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7704 - власні кошти, кошти підприємств, установ, організацій, фізичної особи на виконання ініціативних робіт

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 20 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Національний дискурс і культурні коди Північного Причорномор'я: синхронія і діахронія в лінгвістичному й літературознавчому аспектах

Назва роботи (англ)

National discourses and cultural codes of the Northern Black Sea Region: synchrony and diachrony in linguistics and study literature

Реферат (укр)

Метою пропонованої науково-дослідної теми стало встановлення специфіки реалізації мовних культурних кодів слов'янських мов Північного Причорномор'я, а також особливості національного дискурсу в контексті культури, пам'яті та ідентичності в мистецьких практиках. У роботі використано лінгвістичні методи: описовий, структурний, методику моделювання, елементи порівняльно-історичного та лінгвогеографічного методів, контекстуального аналізу, соціолінгвістичну методику; літературознавчі методи: феноменологічний, культурні студії, діаспорні студії, теорії психологічної та культурної травми, новий історизм і біографізм. Дослідження національних дискурсів і культурних кодів Північного Причорномор'я дало можливість установити лексико-семантичні та акцентуаційні особливості українських діалектів Бузько-Інгульського межиріччя та болгарської говірки с. Тернівки м. Миколаєва; простежити функційне навантаження урбанонімів м. Миколаєва, що репрезентують національно-історичні культурні коди; запропонувати лінгводидактичні стратегії як основний засіб навчання діалогічного мовлення студентів гуманітарного профілю в аспекті національного дискурсу; з'ясувати характерні риси національного дискурсу в контексті культури, пам'яті та ідентичності в мистецьких практиках Миколаївщини, дослідити сценічну інтерпретацію всесвітньо відомого драматичного твору «Макбет» Вільяма Шекспіра, реалізованого на сцені Миколаївського академічного українського театру; охарактеризувати рецепції поетичної спадщини Тараса Шевченка у творчості миколаївських поетес; простежити особливості реалізації феномена Північного Причорномор'я у творчості письменників Миколаївщини.

Реферат (англ)

The aim of the proposed research is to establish the specifics of the realization of linguistic cultural codes of the Slavic languages of the Northern Black Sea Coast, and the features of national discourse in the context of culture, memory and identity in artistic practices. It is used some linguistic methods in the work: descriptive, structural, simulation methods, elements of comparative-historical and linguo-geographical methods, contextual analysis, sociolinguistic methodology; literary methods: phenomenological, cultural studies, diasporic studies, theories of psychological and cultural trauma, new historicism and biography. The study of national discourses and cultural codes of the Northern Black Sea region made it possible to determine the lexical-semantic and accentual features of the Ukrainian dialects of Buzko-Ingul interfluve and the Bulgarian dialect of Ternivka, Mykolaiv; to monitor the functional load of urbanonyms of Mykolaiv, that represent national-historical cultural codes; to offer linguistic-didactic strategies as the main mean of teaching dialogic speech to students –humanities in the aspect of national discourse; to find out the characteristic features of the national discourse in the context of culture, memory and identity in the artistic practices of Mykolaiv region, to explore the stage interpretation of the world-famous play «Macbeth» by William Shakespeare, realized on the stage of Mykolaiv Academic Ukrainian Theater; to characterize receptions of Taras Shevchenko's poetic heritage in the Mykolaiv poetesses' creativity; to observe the peculiarities of the realization of the phenomenon of the Northern Black Sea Coast in the works that possess to the writers of Mykolaiv region.

Індекс УДК: 81(091); 81(092), [81'42 - 027,542:008] (477.7)

Коди тематичних рубрик НТІ: 16.01.09

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Національний дискурс і культурні коди Північного Причорномор'я: синхронія і діахронія в лінгвістичному та літературознавчому аспектах

Назва продукції (англ): National discourse and cultural codes of the Northern Black Sea Region: synchrony and diachrony in linguistics and study literature

Очікувані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Освітня

Опис продукції (укр): Дослідження національних дискурсів і культурних кодів Північного Причорномор'я дало можливість установити лексико-семантичні та акцентуаційні особливості українських діалектів Бузько-Інгульського межиріччя та болгарської говірки с. Тернівки м. Миколаєва; простежити функційне навантаження урбанонімів м. Миколаєва, що репрезентують національно-історичні культурні коди; запропонувати лінгводидактичні стратегії як основний засіб навчання діалогічного мовлення студентів гуманітарного профілю в аспекті національного дискурсу; з'ясувати характерні риси національного дискурсу в контексті культури, пам'яті та ідентичності в мистецьких практиках Миколаївщини, дослідити сценічну інтерпретацію всесвітньо відомого драматичного твору «Макбет» Вільяма Шекспіра, реалізованого на сцені Миколаївського академічного українського театру; охарактеризувати рецепції поетичної спадщини Тараса Шевченка у творчості миколаївських поетес; простежити особливості реалізації феномена Північного Причорномор'я у творчості письменників Миколаївщини.

Соціально-економічна спрямованість НТП: покращення системи надання освітніх послуг

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження:

Виробник продукції: ЧНУ імені Петра Могили

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні, За кордоном

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу, Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Жвава О. А. Метеорологічна лексика в говірках Бузько-Інгульського межиріччя. Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : тези доповідей XXII Всеукраїнська науково-методична конференція : тези Філологія, Миколаїв, 11-16 листопада 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 131-133.

Жвава О.А. Мовні особливості українських говірок Бузько-Інгульського межиріччя. Могилянські читання – 2020 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : тези доповідей XXIII Всеукраїнська науково-методична конференція: тези Філологія, Миколаїв, 16-20 листопада 2020 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. С. 72-75.

Колот О. Д. Символіка весільних пісень та обрядів болгар с. Тернівка (Миколаїв, Україна). Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : тези доповідей XXII Всеукраїнська науково-методична конференція : тези Філологія, Миколаїв, 11-16 листопада 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 136-139.

Косарева Г.С. Спогади як метафори культурної пам'яті в ліриці Дмитра Кременя (на матеріалі збірки «Сльози Сухого Фонтану»). Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : тези доповідей XXII Всеукраїнська науково-методична конференція : тези Філологія, Миколаїв, 11-16 листопада 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 127–129.

Лебедінцева Н. М. Коли мігрують кордони: зрушений світ у поетичній збірці С. Поваляєвої «Після Криму». Наукові праці : науковий журнал / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили ; ред. кол. : О. В. Пронкевич (голова) [та ін.]. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2019. Т. 325. Вип. 313. Філологія. Літературознавство. С. 66–71.

Островська Л.С. Репрезентація національно-історичних культурних кодів в урбанонімах міста Миколаєва. Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : тези доповідей XXII Всеукраїнська науково-методична конференція : тези Філологія, Миколаїв, 11-16 листопада 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 124–125.

Поліщук О. Л. Конфлікт ідентичності у творі О. Лятуринської «Єроним». Модель пам'яті в українській пост/модерністській літературі : колективна монографія. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 27–37.

Пономаренко С.С. Проблеми нової слов'янської акцентології в лінгвістичних студіях українських і зарубіжних мовознавців др. пол. XX – поч. XXI ст. Наукові праці : науковий журнал. Серія «Філологія. Мовознавство». Вип. 303. Т.315. Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2018. С. 36–42.

Пономаренко С. Історія вивчення української акцентної системи. IX Міжнародний конгрес українців. Мовознавство. Збірник наукових статей (до 100-річчя Національної академії наук України) / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2018. С. 284–292.

Пономаренко С.С. Проблема акцентного типу в східнослов'янському мовознавстві. Наукові праці : науковий журнал. Серія «Філологія. Мовознавство». Вип. 315. Т.327. Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2019. С. 60–64.

Русова В. М. Сторінками миколаївського шевченкознавства. Ольвійський форум – 2018 : стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі: Мовно-культурна політика. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2018. С. 130–131.

Русова В. М. Опоетизоване довкілля «Повісті про наш степ широкополий» М. Аркаса-Третього. Поетика художнього тексту. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Херсон, 18–19 травня 2018 року / Херсонський держ. ун-т. Херсон: ХДУ, 2018. С. 80–82.

Русова В. М. До 80-річчя Людмили Яківни Чижової. Могилянські читання – 2019 : досвід і тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: тези доповідей XXII Всеукраїнська науково-методична конференція : тези Філологія, Миколаїв, 11-16 листопада 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2019. С. 119–121.

Русова В. М. Ностальгія за втраченим «раєм» у творах М. Аркаса-третього. Могилянські читання – 2020 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : доповідей XXIII Всеукраїнська науково-методична конференція: тези Філологія, Миколаїв, 16-20 листопада 2020 р. / ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. С. 70–72.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 232

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Алексеева Наталія Анатоліївна

Денищич Тетяна Альбертівна (к. пед. н., доц.)

Жвава Ольга Анатоліївна

Зинякова Анжеліка Анатоліївна (к. філол. н., доц.)

Колот Ольга Дмитрівна

Косарева Галина Сергіївна (к. філол. н., доц.)

Крутоголова Олена Вікторівна (к. пед. н., доц.)

Лебединцева Наталія Михайлівна (к. філол. н., доц.)

Поліщук Ольга Леонідівна (к. філол. н., доц.)

Пономаренко Сергій Сергійович (к. філол. н., доц.)

Руссова Владлена Миколаївна

Харчук Оксана Володимирівна

Шестопалова Тетяна Павлівна (д. філол. н., професор)

Керівник організації:

Клименко Леонід Павлович

Керівники роботи:

Островська Людмила Станіславівна

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.